

Ärende: VN/3049/2021

Begäran om utlåtande om utredningen om inrättandet av ett lärarregister och om insamlingen av uppgifter om lärare

Lausunnonantajan lausunto opettajarekisteriä ja opettajatiedonkeruuta koskevasta selvityksestä

1) Lärarregistrets fördelar och ändamål: Vi ber er kommentera lärarregistrets fördelar och användningsändamål i utredningen. Har registrets fördelar och användningsändamål beskrivits väl i utredningsrapporten med beaktande av olika aktörers behov och synpunkter? (se hela kapitel 6 och delvis kapitel 7)

Bildningsalliansen anser att det är ändamålsenligt och viktigt att samla in relevant data och information som kan användas för prognostisering av lärarbehov och deras kompetenser samt för utveckling och forskning av lärarutbildningen och utvärdering av den. Informationen kan säkert också användas i viss mån för att bättre allokera medel till de behov som finns inom utbildningarna.

Bildningsalliansen anser att det kanske just är inom den grundläggande utbildningen och andra stadiets gymnasieutbildning som den verkliga nyttan med ett eventuellt register kommer fram. Här är lärarnas uppgifter samt behörighetskrav väldigt klara.

Vilken nytta registret helt konkret innebär för fria bildningen är kanske delvis oklart. I utredningen har man inte heller öppnat upp fria bildningens behov i fråga om lärarregistret och uppgifter relaterat till det. Förutom heltidsanställda lärare har fria bildningen också en hel del timlärare som har helt andra behov ifråga om kompetenshöjning än vad den övriga lärarpersonalen har. Men att hålla ett lärarregister för timlärare uppdaterat är väldigt krävande då de kan ha flera arbetsgivare och även längre och kortare arbetsförhållanden.

I den fria bildningen har vi en bredare syn på begreppet lärare i och med att studiecentralerna fungerar som läroinrättningar för förbund och föreningar. De som leder dessa utbildningar är kanske inte lärare i den traditionella meningen men ordnar ändå pedagogisk verksamhet.

Så frågan är om ett lärarregister ger en realistisk bild av de behov som finns angående lärares kompetensbehov i fritt bildningsarbete och gällande prognostisering?

2) Utmaningar i samband med lärarregistret: Vänligen kommentera de utmaningar i fråga om lärarregistret som lyfts fram i utredningen. Har utmaningarna i samband med lärarregistret och inrättandet av det beaktats väl i utredningen? (se delvis kapitel 6, 8 och 9)

Bildningsalliansen vill lyfta fram de utmaningar som gäller bl.a. ekonomiska resurser och personresurser som kommer att behövas för att bygga upp ett lärarregister. Den kalkylerade kostnaden för uppbyggandet och även för den årliga uppdateringen är rätt stor. Med erfarenhet av andra informationstjänster vet vi att det förutom resurser kräver en hel del utvecklingsarbete för att få register att fungera på de båda inhemska språken, finska och svenska.

Det kommer även att betyda ekonomiska kostnader för läroinrättningarna som ska uppdatera uppgifterna och ha personal som kan utföra uppgiften. Läroinrättningar inom den fria bildningen på svenska är ofta rätt små, med liten personal och därmed kommer de uppgifter som hör till uppdateringen av lärarregistret att öka personalens arbetsmängd.

Den fria bildningen har ett stort antal timlärare som byts ut mer eller mindre regelbundet. Det här kommer att medföra rätt omfattande uppdateringar årligen, vilket kanske inte är fallet inom andra utbildningsformer. Därför anser Bildningsalliansen att man måste noggrant fundera på nyttan med att föra in timlärare i registret, som kanske undervisar rätt få timmar per vecka och byter arbetsplats ofta.

3) Lärarregistrets målgrupper och stegvisa inrättande: Vi ber er kommentera lärarregistrets målgrupper och stegvisa inrättande i rapporten. Om ett lärarregister inrättas, vilka målgrupper borde registret omfatta och vilka utbildningsnivåer borde det gälla? Varför? Är det ändamålsenligt att inrättandet av lärarregistret sker stegvis enligt vad som presenteras i utredningen? (se kapitel 7)

Bildningsalliansen understöder tanken att man skapar lärarregistret stegvis. Steg 1 innebär att man för in de lärare som jobbar inom den grundläggande utbildningen och gymnasiet. Den fria bildningen och Grundläggande konstundervisning skulle komma med i ett senare skede.

Ett stegvis inrättande av registret ger möjligheten att både följa upp hur databasen fungerar samt utveckla registret innan man tar in följande målgrupp.

4) Lärarregistrets innehåll: Vänligen kommentera det innehåll i lärarregistret som föreslås i utredningen. Vilka uppgifter bör registret omfatta? (se kapitel 7.3)

Bildningsalliansen anser att de uppgifter man tänkt fråga efter är bra och överensstämmer med uppgifter man samlat in om lärare tidigare (Statistikcentralen). Behovet att vilka uppgifter som ska införas i registret kan dock variera beroende på vilket utbildningsform man talar om. Det här behöver man följa upp och utveckla innan man tar med nya lärargrupper.

Det måste också noggrant övervägas hur man samlar in uppgifter om lärares fortbildningar så att det inte belastar lärares arbetsgivare.

5) Rätt att få information och dataskyddsfrågor i anslutning till lärarregistret: Vi ber er kommentera rätten att få information och de olika dataskyddsfrågorna i anslutning till lärarregistret. Borde tillgången till information i lärarregistret organiseras på något annat sätt än vad som föreslås i utredningen? (se särskilt kapitel 9.5, delvis också resten av kapitel 9)

Bildningsalliansen utgår ifrån att man noggrant överväger vem som har tillgång till information från lärarregistret.

6) Kostnaderna för lärarregistret: Vänligen kommentera kostnaderna för inrättandet och upprätthållandet av registret. Har kostnaderna för lärarregistret beskrivits väl i utredningen? Vilka kostnader som inte omfattas av utredningen kan uppstå till följd av inrättandet av lärarregistret och dess upprätthållande? (se främst kapitel 8.1)

Bildningsalliansen anser att man också borde beakta de kostnader ett lärarregister och dess uppdatering medför läroinrättningarna.

7) Alternativ till registerbaserad datainsamling: Vi ber er kommentera alternativen till registerbaserad datainsamling. Beaktar utredningen i tillräckligt omfattning andra alternativa sätt att samla in information? Finns det något fungerande alternativ till det lärarregister som presenteras i utredningen som kunde producera behövlig information om lärarna? Hur bör den nuvarande insamlingen av läraruppgifter, som genomförs vart tredje år, utvecklas så att den motsvarar nuvarande och kommande informationsbehov? (se främst kapitel 8.3, även kapitel 3.4)

Utgående från de alternativ man i utredningen har beskrivit finns det inte något annat system som skulle ta hänsyn till de behov som kopplas till lärarregistret. Bildningsalliansen ställer sig ändå rätt skeptisk till lärarregistret för den fria bildningens del eftersom de fördelar man tänker sig att registret har, inte direkt resulterar i samma nytta för den fria bildningen.

8) Övriga eventuella kommentarer om lärarregisterutredningen

-

9) Understöder ni inrättandet av det lärarregister som beskrivs i utredningen?

Ja, men med de ändringar som beskrivs nedan [Bildningsalliansen ställer sig försiktigt positivt till lärarregistret i det här skedet men önskar att man begrundar vilken/vilka funktioner registret kan tänkas ha för den fria bildningen och att man reflekterar kring eventuella särdrag som finns inom de olika utbildningsformerna. Om registret förvekligas är det viktigt att det finns gränssnitt till de övriga nationella digitala informationstjänster som man använder sig av så att det finns så lite manuellt arbete som möjligt bakom uppdateringen av registret.]

Nordin Henrika
Bildningsalliansen rf